

tot 13-9 (1) bij GE (HN, HB), op 11-7 (1) bij Koe-
wacht (HC), op 20-7 (1) bij BN (LB), van 8-8
tot 15-9 (1-4) bij Nieuwemolen, op 15-8 (1)
bij Hulst (JBe), op 22-8 (10 Bij TELH (HB), op
23-8 (1) bij AP (RB, MS), op 24-8 (1) bij Hoek
(BvA) op op 18-9 (2) bij VLVS (HB). Een zeld-
zame **Witwangstern** werd bij Sas van Gent
gezien op 17-7 (JBo). Van 9-9 tot 18-9 was
er een **Zeearend** aanwezig bij GE (HB, BdM,
PC, HN, AvdW, HK). 2 Zeearenden waren van
13-9 tot 15-9 aanwezig in VLVS (HK, MdH,
HB). Een 3e locatie van de Zeearend betreft
de waarneming van EM bij Nieuwemolen. En-
kele waarnemingen van de **Zwarte Ooievaar**,
op 1-8 (1) bij Hulst (RD), van 3-8 tot 9-8 (1-2)
bij VLVS (SvB, WvdH, RK) en op 27-9 (1) bij
VLVS (JvM, WI).

Hieronder volgen de namen van de personen,
van wie ik gegevens heb verwerkt. De af-
kortingen kunnen in de tekst verwerkt zijn.

M Aernout (MA), T Audenaert (TA), R Baetsle (RB), C Beeke
(CB), L Bekaert (LB), A Belfroid (AB), J Bes (JBe), R Beyens
(RB), J Bijsterbosch (JB), R Bijsterbosch (RBij), S Bijster-
bosch (SB), J Bokelaar (JBo), J Boot (JB), A Borhem (AB),
W Bosgra (WB), B v Broekhoven (BvB), s v Brunshot
(SvB), Bun (HB), M v Bunderen (MvB), J du Burck (JdB),
P Calle (PC), T d Caluwe (TdC), M Capello (MCA), H Cas-
telijns (HC), C Dekker (CD), A Delzenne (AD), J Diele-
man (JD), C Doods (CDo), M Eijkman (ME), R Erker (RE),
R Geraerts (RG), L Geraets (LG), W Halfwerk (WF), M d
Hauwere (MdH), W Hermus (WH), B vd Hoek (BvdH), W
vd Hoven (WvdH), A v Herwege (AvH), H Hiel (HH),
R d'Hondt (RD), W Ivens (WI), W v Kerkhoven (WvK), R
Ketelaar (RK), H Knibbeler (HK), M Knipping (MK), J Klijn
(JK), K Kuiper (KK), M Lieman (ML), M Maas (MM), P Maas
(PM), E Martijn (EM), J v Massenhoven (JvM), D Minnebo
(DM), H Molenaar (HM), M Moncousin (MM), E Neve (EN),
A Nijssen (AN), H Nijssens (HN), H Reijnhoudt (HR), R
Remmerts (RR), E Sanders (ES), H Schut (HS), G Smet (GS),
M Sponselee (MS), J vd Steeg (JvdS), S v Tiel (SvT), F
Tombeur (FT), J Trammer (JT), B Vandenbergh (BvA), J
Verhoeven (JV), B Vroegindewij (BV), T v Wezel (TvW),
A vd Wiel (AvdW), A Wieland (AW), A Wissing (AS), O
Zijlstra (OZ).

Bert van Broekhoven

De Medicinale bloedzuiger (Hirudo medicinalis)

Tijdens mijn stageperiode van februari
tot Juli 2014 bij Stichting Het Zeeuwse
Landschap kreeg ik de opdracht om in
het natuurgebied Oranjezon op zoek te
gaan naar een exotische vissoort. Hierbij
kwam ik terecht in een poel waar er al
eerder een waarneming van deze vis heeft
plaatsgevonden. Tijdens de zoektocht
is er op deze plek geen enkele vissoort
gezien en gevangen, wel een heleboel
aquatische wantsen, libellen larven, kikkers
en drie grote bloedzuigers. Op dat moment
was nog niet bekend om welke soort
bloedzuiger het ging. De dieren zijn
meegenomen voor determinatie. Na de
determinatie bleek het om de zeldzame
Medicinale bloedzuiger te gaan.

De Medicinale bloedzuiger is te herkennen
aan de tekening op de rug en de grootte,
zie foto 1.

Om zeker te zijn van de determinatie werd
een van de dieren geprepareerd en nader
onderzocht. Nu de soort vastgesteld was,
was het niet meer noodzakelijk om de andere
twee te doden, deze heb ik daarna in onze
vijver vrijgelaten.

Foto: Patroon aan strepen en vlekken op de rug van de Medicinale bloedzuiger - Wim Kaijser

Op een dag zag ik mijn vader bezig met een
schepnet in de vijver. Hij probeerde draadalg
en dood organisch materiaal uit het water
te halen. Na een tijdje hoorde ik mijn vader
"ieeuuw" roepen en keek ik in het water.
Daar zag ik een grote bloedzuiger zwemmen,
dit was zeer waarschijnlijk een van de Medi-
cinale bloedzuigers.

Door het gebruik van het schepnet in de vijver
ontstaat er veel beweging in het water. Vol-
gens Felix en van der Velde, (2000) komt de
bloedzuiger hier op af. De oorzaak hiervoor

is dat in de natuur wadende zoogdieren of
amfibieën trillingen in het water veroorzaken.
Door deze trillingen in het water wordt de
bloedzuiger geprikkeld om hier naar toe te
zwemmen i.v.m. voedsel (bloed). De bloed-
zuiger zwemt hier recht op af en zet zich
vast op het dier. Als de lichaamstemperatuur
hoger is dan zijn omgeving slaat de bloed-
zuiger toe.

Foto: De bloedzuiger voor de maaltijd - Wim Kaijser

Foto: De bloedzuiger na de maaltijd Wim Kaijser

Na het zien van de bloedzuiger in de vijver
vroeg ik mijn vader deze met het net te
vangen. Na het vangen van de bloedzuiger
besloot ik mijzelf hierdoor te laten bijten,
je wordt namelijk niet elke dag door een
zeldzame diersoort gebeten laat staan dat
dit een Medicinale bloedzuiger is. In eerste
instantie was ik bang dat de beet nogal pijn
zou doen maar dit was niet het geval. Ik
voelde enkel een paar keer een snelle lichte
prik, dit was ook tijdens de hele voedings-
periode het geval. De tijd vanaf het begin
van de beet tot loslaten duurde ongeveer
1,5 uur.

Tijdens de voeding nam de bloedzuiger
langzaam maar zeker in omvang toe en heb
ik hier met fascinatie naar zitten kijken. Uit-
eindelijk nam de bloedzuiger zelfs enorm
toe door het volume aan bloed dat hij con-
sumeerde. Foto 2 en 3 laten de omvang voor
en na het voeden zien. Tijdens het observeren
zag ik bij de snuit kleine bewegingen die
op zuigen leken. De rest van het lichaam
leek een soort golvende, peristaltische be-
weging te maken dat elke keer langzaam

opnieuw begon. Na een anderhalf uur
hield ik mijn hand in het water met hierop
de bloedzuiger en liet deze los. Hierna zijn
nog enkele foto's gemaakt en kroop het dier
weg tussen de beplanting, zie foto 4. De
overgebleven beet leverde een Y-vormige
wond op nagelaten door de tanden van de
bloedzuiger, zie foto 5. Een nadeel van de
beet is dat het bloeden nog ongeveer drie
uur bleef doorgaan wat nogal wat vlekken
opleverde op de kleren. De oorzaak voor
het lang doorgaan van het bloeden zit hem
in het speeksel van de bloedzuiger. Het
speeksel bevat een anti stollingsmiddel dat
het stollen van het bloed tegen gaat, zodat
de bloedzuiger het bloed makkelijk kan
consumeren (Felix en van der Velde, 2000).
Het anti stollingsmiddel heet hirudine waar
dit dier zijn naam aan te danken heeft.

Foto: De verzadigde bloedzuiger kruipt weg tussen de waterplanten - Wim Kaijser

Foto: De y-vormige wond veroorzaakt door de tanden van de Medicinale bloedzuiger - Wim Kaijser

Literatuur:

Felix, R. en G. van der Velde, 2000. Voelt de
medicinale bloedzuiger Hirudo medicinalis
zich wel zo lekker in Nederland (Hirudinea)?
Nederlandse Faunistische Mededelingen
12: 1-10.

Wim Kaijser